

Комисия за защита на
конкуренцията

Вх. № *КЗК-487/25*
12.01.2026 г.

00

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на земеделието и храните

Recoverable Signature

X 37-166/12.01.2026

Signed by: Kamelia Dimitrova Manoleva

ДО

ДОЦ. Д-Р РОСЕН КАРАДИМОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ

НА КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

На Ваш № УВО-399 КЗК/487/2025 от 11.12.2025 г.

ОТНОСНО: Провеждане на обществена консултация на Междинен секторен анализ за представяне на предварителните заключения за състоянието на конкуренцията в сектора на модерната търговия на дребно със селскостопански и бързооборотни хранителни продукти

УВАЖАЕМИ Г-Н КАРАДИМОВ,

По повод писмото Ви до Министерството на земеделието и храните (МЗХ), постъпило с рег. индекс 37-166 от 11.12.2025 г., относно Определение № 1141 от 01.12.2025 г. на Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) и Междинен секторен анализ за представяне на предварителните заключения за състоянието на конкуренцията в сектора на модерната търговия на дребно със селскостопански и бързооборотни хранителни продукти, бихме желали да Ви информираме за следното:

Съгласно посоченото в цитирания по-горе междинен секторен анализ, същият представлява част от цялостно секторно проучване, като обхваща пазара на модерната търговия на дребно със селскостопански и бързооборотни хранителни продукти и представя предварителните заключения за конкурентната среда в изследвания сегмент.

В заключителната част на анализа, КЗК представя предварителните си заключения на база извършвания икономически анализ и предварително събрани данни и становища от участниците на пазара, като обръща специално внимание на откритите проблеми на пазара и предлага някои мерки за тяхното преодоляване, които да бъдат подложени на обществено обсъждане. В междинния анализ се идентифицират и важни направления, които е необходимо да бъдат обект на по-задълбочено проучване в рамките на продължаващото производство по извършване на секторния анализ.

В раздел „Предварителни заключения и препоръки“ на анализа, наред с останалото, като проблем е изтъкнато и следното:

„Липса на стандарти за качество и ефективен контрол в рамките на производствения процес на млечните продукти – в сектора няма утвърдени национални стандарти, които да определят качествените изискванията към суровото мляко и млечните продукти. Органът, който следва да следи за качеството на продуктите – Българската агенция за безопасност на храните, на практика следи единствено за безопасността на храните, но не и за качествените им показатели, съответно контролът на качеството остава ограничен и неефективен. Поради липсата на ясна регламентация във връзка с осъществяването на контрола за качеството, се наблюдава трайна тенденция на занижаване на качествените параметри на млечните продукти“ (стр. 106).

Във връзка с направената констатация, на стр. 116 от материала са дадени конкретни препоръки за предприемане на мерки.

Предвид гореизложеното, бихме желали да обърнем внимание на следното:

По отношение на **млякото и млечните продукти** съществуват и са в сила редица **изисквания относно тяхното качество**. Част от тези изисквания имат задължителен характер и са изрично регламентирани в европейското и националното законодателство (регламенти и директиви на ЕС и национални наредби), докато други, имащи доброволен и незадължителен характер, са разписани в национални и браншови стандарти. Предоставяме по-долу следната информация за различните **групи (системи) качествени изисквания** по отношение на млякото и млечните продукти, както следва:

1. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАЧЕСТВОТО НА МЛЕЧНИТЕ ПРОДУКТИ СЪС ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ХАРАКТЕР.

1.1. Изисквания на пряко приложимото право на ЕС:

- **Регламент (ЕС) № 1308/2013** на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007, **приложение VII, част III и част IV.**

Както е известно, регламентите на Европейския съюз са нормативни актове, които са задължителни в своята цялост и се прилагат пряко във всички държави членки, в т.ч. Р. България. Правото на ЕС под формата на регламенти е с приоритет над националното законодателство и страните членки нямат право да въвеждат нормативни изисквания или правила, които са в несъответствие или противоречат на изискванията на европейското законодателство.

1.2. Изисквания на националното законодателство:

- **Наредба № 5 от 2023 г. за специфичните изисквания за производство, събиране, транспортиране и преработка на сурово мляко, предлагането на пазара на мляко и млечни продукти и официалния им контрол** (обн., ДВ, бр. 41 от 2023 г.). С наредбата се уреждат условията и редът за определяне на качеството на суровото мляко при пускането му на пазара.

- **Наредба за специфичните изисквания към млечните продукти**, приета с Постановление № 260 на Министерския съвет от 2021 г. (обн., ДВ, бр. 64 от 2021 г., изм. и доп., бр. 35 от 2025 г.). С наредбата се определят специфичните изисквания към млечните продукти, изискванията към имитиращите продукти, съдържащи в състава си мляко и изискванията при етикетирането и предлагането на посочените по-горе продукти, както и при етикетирането на храните, при чието производство или приготвяне са използвани имитиращи продукти, съдържащи в състава си мляко.

- **Наредба за изискванията към някои частично или напълно дехидратирани млека, предназначени за консумация от човека**, приета с Постановление № 170 на Министерския съвет от 2021 г. (обн., ДВ, бр. 35 от 2021 г., изм. и доп., бр. 35 от 2025 г.). С наредбата се определят изискванията към наименованията, състава, характеристиките, етикетирането, методите за вземане на проби и методите за анализ на някои частично или напълно дехидратирани млека, предназначени за консумация от човека.

- **Наредба за специфичните изисквания към казеините и казеинатите, предназначени за консумация от човека**, приета с Постановление № 248 на Министерския съвет от 2021 г. (обн., ДВ, бр. 63 от 2021 г.). С наредбата се определят специфичните изисквания към наименованията, състава, характеристиките, етикетирането, методите за вземане на проби за химичен анализ

и методите за анализ на състава на казеините и казеинатите, както и на техните смеси, предназначени за консумация от човека.

2. СХЕМИ ЗА КАЧЕСТВО

В Европейския съюз се прилагат схеми за качество, които при селскостопанските продукти и храни включват защитени наименования за произход (ЗНП), защитени географски указания (ЗГУ), храни с традиционно специфичен характер (ХТСХ) и т.нар. незадължителни термини за качество (планински продукт, продукт от най-отдалечените региони на ЕС, схеми за доброволно сертифициране на селскостопански продукти и храни).

Както е известно, повече от две години са в сила **Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1531** на Комисията от 18 юли 2023 г. и **Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1571** на Комисията от 24 юли 2023 г., с които се вписват Защитени наименования за произход „Българско кисело мляко / Bulgarsko kiselo mlyako“, съответно „Българско бяло саламурено сирене / Bulgarsko byalo salamureno sirene“, в европейския Регистър на Защитените наименования за произход и Защитените географски указания.

Министерството на земеделието и храните отчита траен интерес от нови производители и активно работи по изпълнение на процедури по вписването в регистрите на тези два продукта със ЗНП. Млечните продукти със защитени наименования се произвеждат единствено от българско сурово мляко и традиционната българска закваска, а фуражите за млекодайните животни също трябва поне 80% на годишна основа да са с български произход.

Досега са вписани в Регистъра на ЗНП „Българско кисело мляко“ – общо **39 производители**, а в Регистъра на ЗНП „Българско бяло саламурено сирене“ – са общо **31**.

На национален етап от процедурата по регистрация се намира и заявлението за регистрация на „Български кашкавал“ като ЗНП, подадено от Сдружение „Български традиционни млечни продукти“.

Налице е засилен интерес за вписване на още нови производители на млечни продукти със защитени наименования, както и на храни с традиционно специфичен характер.

3. СТАНДАРТИ ЗА КАЧЕСТВОТО НА МЛЕЧНИТЕ ПРОДУКТИ С ДОБРОВОЛЕН И НЕЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ХАРАКТЕР.

3.1. Национални стандарти (БДС):

Българският институт по стандартизация (БИС), съгласно Закона за националната стандартизация, е носител на авторските права върху БДС стандарти и има изключителното право да ги издава, възпроизвежда, разпространява и продава.

Още през 2010 г. бяха приети три (нови) стандарта за млечни продукти:

- БДС 12:2010 Българско кисело мляко;
- БДС 14:2010 Български кашкавал;
- БДС 15:2010 Българско бяло саламурено сирене.

С оглед влезлите в сила през 2023 г. Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1531 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1571, с които се вписват ЗНП „Българско кисело мляко“ и съответно ЗНП „Българско бяло саламурено сирене“ в Регистъра на географските означения на Съюза, стандартите БДС 12:2010 и БДС 15:2010 бяха актуализирани и заменени с БДС 12:2024 Кисело мляко по БДС и БДС 15:2024 Бяло саламурено сирене по БДС.

През настоящата година са в процес на актуализация следните стандарти за млечни продукти:

- БДС 10945:1991 Бактерийни култури за българско кисело мляко;
- БДС 12:2010 „Кисело мляко по БДС“.

3.2. Утвърдени стандарти и браншови стандарти:

С цел запазване на характерния вкус и национално специфичните характеристики на някои храни в условията на свободен пазар от Министерството на земеделието и храните и Българската агенция по безопасност на храните, съвместно с браншовите организации са разработени и приети 28 бр. утвърдени и браншови стандарти за храни, в т.ч. **3 бр.** браншови стандарти за производство на млечни продукти („овче и козе кисело мляко и смес“; „бяло саламурено сирене от козе и овче мляко и смес“; „кашкавал от овче и козе мляко“).

Бихме желали също така да поясним, че в определени случаи посочените в т. 2 и 3 стандарти за качеството на млечните продукти имат задължителен характер, и по-конкретно, когато това е изрично указано в нормативен акт. Като пример в това отношение може да се посочи **Наредба № 2 от 2021 г. за специфичните изисквания към безопасността и качеството на храните**, предлагани в детските заведения, училищните столове и обектите за търговия на дребно на територията на училищата и на детските заведения, както и към храни, предлагани при организирани мероприятия за деца и ученици, **чл. 16, ал. 1 - 3.**

Нормативните изисквания по отношение извършването на **контрол на качеството на храните**, в т.ч. млечните продукти, са уредени в Закона за

Българската агенция по безопасност на храните, Закона за прилагане на общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз, Закона за храните и Закона за управление на агрохранителната верига.

Съгласно **чл. 3, ал. 2, т. 1 от Закона за Българската агенция по безопасност на храните**, Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) осъществява оценка на съответствието на качествените характеристики на храните с изискванията на национални стандарти, стандарти, разработени от браншови организации и одобрени от компетентния орган, и технологични документи.

Съгласно **чл. 25а от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз** официалният контрол и другите официални дейности върху земеделски продукти или храни по смисъла на Закона за храните, включително върху биологично произведени храни и продукти по смисъла на Регламент (ЕО) № 834/2007, както и върху употребата на защитени наименования за произход, защитени географски указания, наименования на храни с традиционно специфичен характер и употребата на незадължителния термин за качество „планински продукт“ по смисъла на Регламент (ЕС) № 1151/2012, се осъществяват по реда на Регламент (ЕС) 2017/625¹, Закона за управление на агрохранителната верига, този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането им. Съгласно ал. 3 от същия член, при осъществяване на официалния контрол по ал. 1 Българската агенция по безопасност на храните има правомощията по Закона за храните и Закона за управление на агрохранителната верига, включително за прилагане на административни мерки.

Съгласно **чл. 109 от Закона за храните**, БАБХ осъществява:

- официален контрол върху храните на всички етапи на производство, преработка и/или дистрибуция с изключение на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води;

- официален контрол за оценка на съответствието на храните с изискванията на национални, утвърдени или браншови стандарти, когато е заявена претенция за тяхното спазване;

- контрол за съответствието на храните с изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1143 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 година относно

---

¹ Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (ОВ, L 95/1 от 7 април 2017 г.)

географските означения за вина, спиртни напитки и селскостопански продукти, както и за храните с традиционно специфичен характер и незадължителните термини за качество за селскостопанските продукти, за изменение на регламенти (ЕС) № 1308/2013, (ЕС) 2019/787 и (ЕС) 2019/1753 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1151/2012.

Съгласно **чл. 113 от Закона за храните**, БАБХ осъществява официален контрол върху храни, произведени по утвърдени, браншови или национални стандарти и обозначаването за съответствие с тези стандарти. БАБХ води и поддържа публичен списък на бизнес операторите, които произвеждат храни по утвърдени, браншови или национални стандарти, който е публикуван на интернет страницата на агенцията.

В заключение и на основание гореизложеното, моля предоставената информация относно съществуващите изисквания към качеството на млякото и млечните продукти и осъществяването на официален контрол за тяхното спазване, да бъдат взети предвид и отразени в Междинния секторен анализ при неговото последващо прецизиране и допълване.

С уважение,

 Recoverable Signature

X

Д-Р ГЕОРГИ ТАХОВ
Министър на земеделието и храните
Signed by: Georgi Shterev Tahov